

Tisková zpráva

Osudové osmičky v historickém vědomí české a slovenské veřejnosti: události, období, osobnosti

- ⊙ V pohledu občanů České republiky a Slovenska na historické události, období a osobnosti 20. a 21. století existuje širší shoda, i když každá ze společností má v hodnocení moderních dějin i svá specifika.
- ⊙ Kladně hodnocenými událostmi v ČR jsou sametová revoluce, období první ČSR, vznik a činnost Charty 77, ale také vznik samostatné České republiky 1993. Na Slovensku je to Slovenské národní povstání, vznik samostatné Slovenské republiky 1993, sametová revoluce a vstup SR do EU.

Zpracovaly:

Paulína Tabery a Zora Bútorová

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i., a Inštitút pre verejné otázky
Tel.: 210 310 591; e-mail: paulina.tabery@soc.cas.cz; zbutorova@atlas.sk

Tento rok přináší hned několik významných výročí československých dějin. Bude tomu 100 let od vzniku samostatné Československé republiky v roce 1918. Zároveň je to 50 let od události tzv. pražského jara a vstupu vojsk Varšavské smlouvy roku 1968. Již máme za sebou 70. výročí únorového převratu z roku 1948 a připomeneme si i 80. let od podpisu tzv. Mnichovské dohody z roku 1938. V souvislosti s těmito „osmičkovými“ výročími byl v České republice i na Slovensku proveden výzkum, jehož náplní bylo, jak občané nahlíží na uvedené historické události a na jednotlivé historické osobnosti a jak hodnotí tyto události v kontextu celého historického vývoje ve 20. a 21. století v našich, v současnosti již samostatných státech. Šetření v březnu 2018 realizovaly CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., v České republice a Sociologický ústav SAV ve spolupráci s Inštitútem pre verejné otázky na Slovensku. Tato tisková zpráva obsahuje vybrané výsledky výzkumu zaměřené na srovnání českého a slovenského pohledu. Podrobné výsledky za Českou republiku přinesla předešlá zpráva publikovaná v květnu 2018 (název tiskové zprávy „Občané o osobnostech, obdobích a událostech česko-slovenské historie od vzniku ČSR po současnost – březen 2018“, kód tiskové zprávy pd180509, zveřejněno dne 9. 5. 2018).

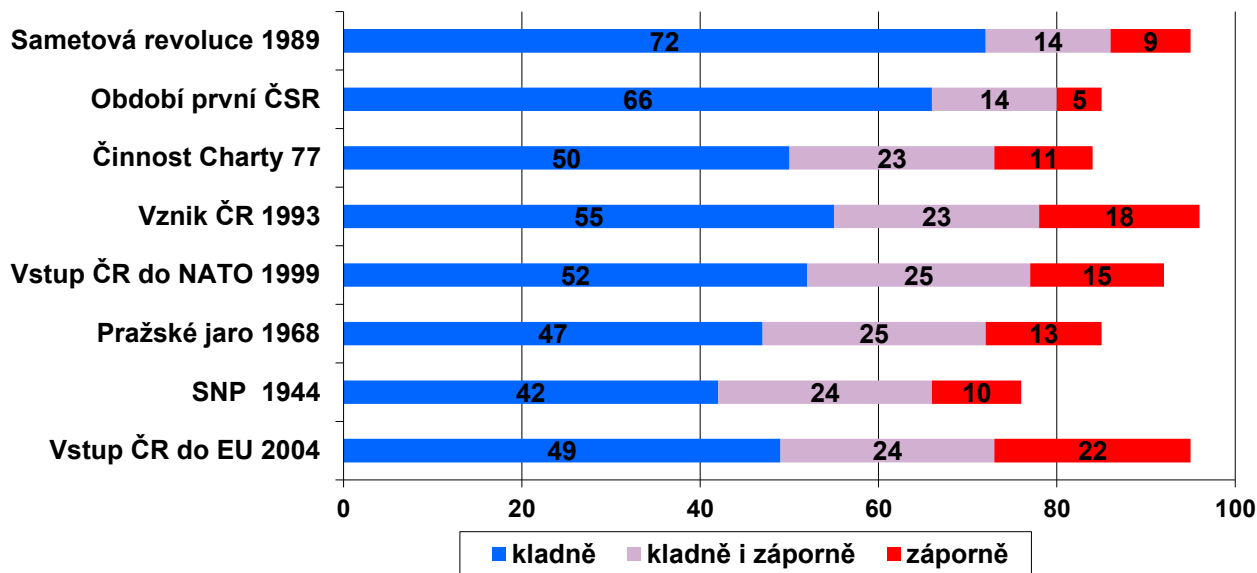
I. Hodnocení událostí a období dějin 20. a 21. století

V České republice i na Slovensku byla respondentům položena otázka, kdy na pětibodové škále měli kladně nebo záporně hodnotit vybrané události a období dějin 20. a 21. století.¹ Seznam událostí nebyl zcela identický a pro každou zemi zahrnoval i momenty významné spíše pro její obyvatele než pro obyvatele druhé země. Následující srovnání proto obsahuje pouze ty události, které byly hodnoceny v obou státech, a pro přehlednost byla pětibodová škála transformována do tříbodové, tedy byla sloučena kladná a záporná hodnocení, středová možnost je prezentována v původní podobě. Grafy 1 a 2 ukazují převážně pozitivně hodnocené události v České republice a na Slovensku. Jak je vidět, obyvatelé obou zemí vnímají pozitivně podobné události, o kterých lze říct, že jsou spojené s demokracií nebo bojem o ní. Ovšem i když je výčet těchto událostí obdobný, jejich pořadí je již odlišné. Zatímco v Česku je to zejména sametová revoluce a období první ČSR, kterým lidé připsali kladné hodnocení, na Slovensku je to Slovenské národní povstání v roce 1944 a vznik samostatné Slovenské republiky v roce 1993. Vznik samostatné republiky v roce 1993 je v českém žebříčku o něco níže, i když rozdíl v podílu kladných hodnocení je oproti slovenským datům velmi malý. Nicméně o něco vyšší podíl záporných hodnocení a zejména mnohem lépe hodnocené události řadí tento moment českých dějin o něco níže. Celkem tradiční jsou rozdíly ve vnímání vstupu do EU a NATO, kdy si česká veřejnost považuje více členství v Severoatlantické alianci a méně v Evropské unii a na Slovensku je

¹ Znění otázky v ČR: „Jak hodnotíte následující události, nebo období naší historie? a) Období první Československé republiky (1918 – 1938), b) podepsání Mnichovské dohody v roce 1938, c) vyhlášení autonomie Slovenska v rámci Československa (podzim 1938), d) protektorát Čechy a Morava (1939 - 1945), e) válečná Slovenská republika - Slovenský štát (1939 – 1945), f) Slovenské národní povstání (1944), g) únor 1948 - nastolení komunistického režimu, h) padesátá léta 20. století, i) šedesátá léta 20. století, j) Pražské jaro (leden – srpen 1968), k) obsazení Československa vojsky Varšavské smlouvy v srpnu 1968, l) sedmdesátá a osmdesátá léta 20. století, m) vznik a činnost Charty 77, n) Sametová revoluce v listopadu 1989, o) vznik samostatné České republiky (1993), p) devadesátá léta 20. století, r) vstup České republiky do NATO v roce 1999, s) vstup České republiky do Evropské unie v roce 2004, t) současnost.“ Možnosti odpovědi: jednoznačně kladně, spíše kladně než záporně, stejně kladně jako záporně, spíše záporně než kladně, jednoznačně záporně.

tomu naopak. Rozdíl je i ve vnímání pražského jara 1968, když jej občané ČR vidí podstatně příznivěji. Snad největší odlišnost je pak v percepci vzniku Charty 77 a její činnosti, která je v Česku vnímaná mnohem příznivěji.

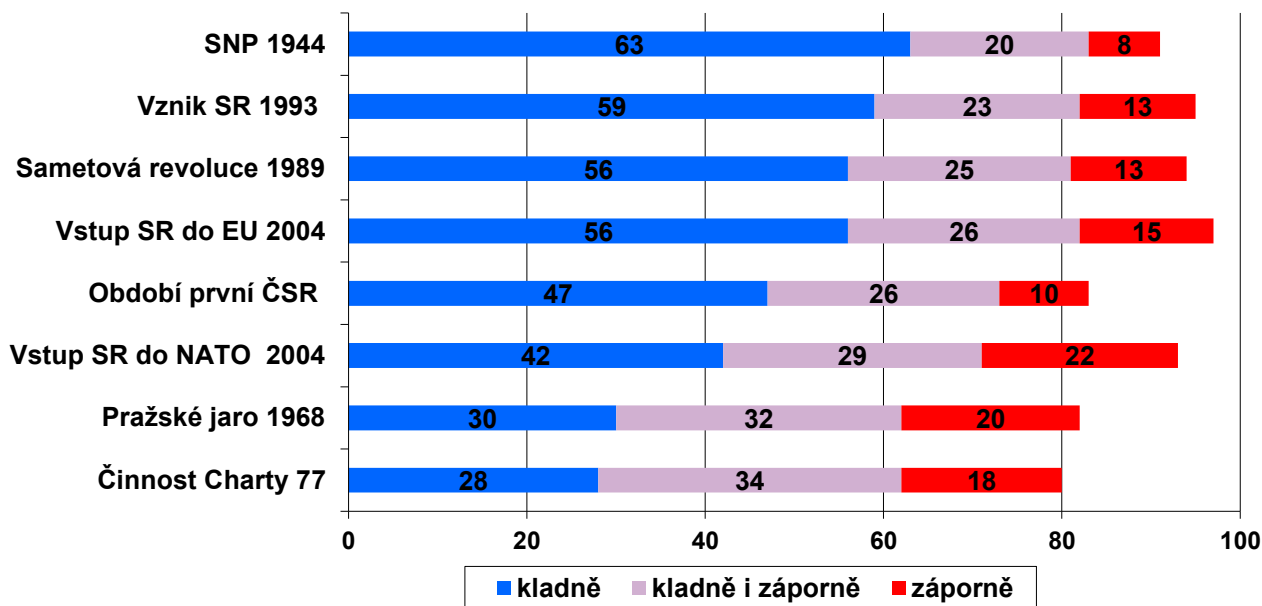
Graf 1: Převážně pozitivní období nebo události očima české veřejnosti

Pozn.: Položky jsou v grafu seřazeny podle velikosti rozdílu mezi podílem pozitivního a negativního hodnocení v ČR. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi neví.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 15. 3. 2018, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Graf 2: Převážně pozitivní období nebo události očima slovenské veřejnosti

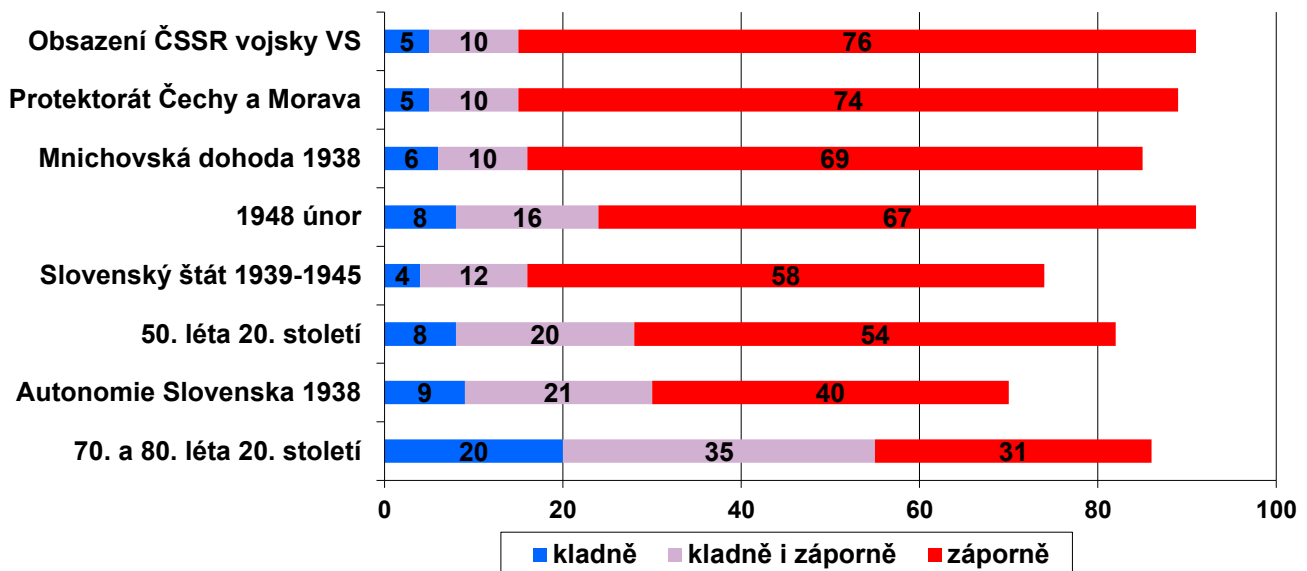

Pozn.: Položky jsou v grafu seřazeny podle velikosti rozdílu mezi podílem pozitivního a negativního hodnocení v SR. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi neví.

Zdroj: Sociologický ústav SAV a Inštitút pre verejnú otázku, 7. – 13. 3. 2018, 1012 respondentů starších 18 let, osobní rozhovor.

V grafech 3 a 4 jsou naopak uvedeny negativně vnímané události. I v tomto případě je jejich výčet v České republice a na Slovensku stejný, ovšem pořadí a podíly záporných a kladných odpovědí jsou odlišné. V obou zemích je nejkritičtější hodnoceným momentem obsazení ČSSR vojsky Varšavské smlouvy, ovšem v ČR je podíl záporných odpovědí mnohem výraznější. Stejně tak tomu je i u dalších kritických momentů, jako je Protektorát Čechy a Morava a u Mnichovské dohody z roku 1938. Na Slovensku nejsou tyto události hodnoceny natolik záporně, ovšem takto nejsou hodnoceny v SR ani v pořadí druhá a třetí záporně vnímaná událost jako Slovenský štát 1939-1945 a únor 1948. Obecně lze říci, že v České republice jsou tyto události spojené s nesvobodou nebo útlakem vnímány mnohem kritičtěji a podíly záporných odpovědí jsou znatelně větší. Co se týče v pořadí posledních dvou událostí, autonomie Slovenska v roce 1938 je v Česku vnímána o poznání kritičtěji, a zatímco má tedy postavení negativní události, na Slovensku je hodnocena ambivalentně. Období, kde jsou si hodnocení v obou zemích víceméně podobná, jsou 70. a 80. léta 20. století. Vidíme obdobné rozložení odpovědí s relativně rovnoměrnými podíly kladných, středových i záporných hodnocení, i když česká veřejnost je i v tomto případě o trochu kritičtější.

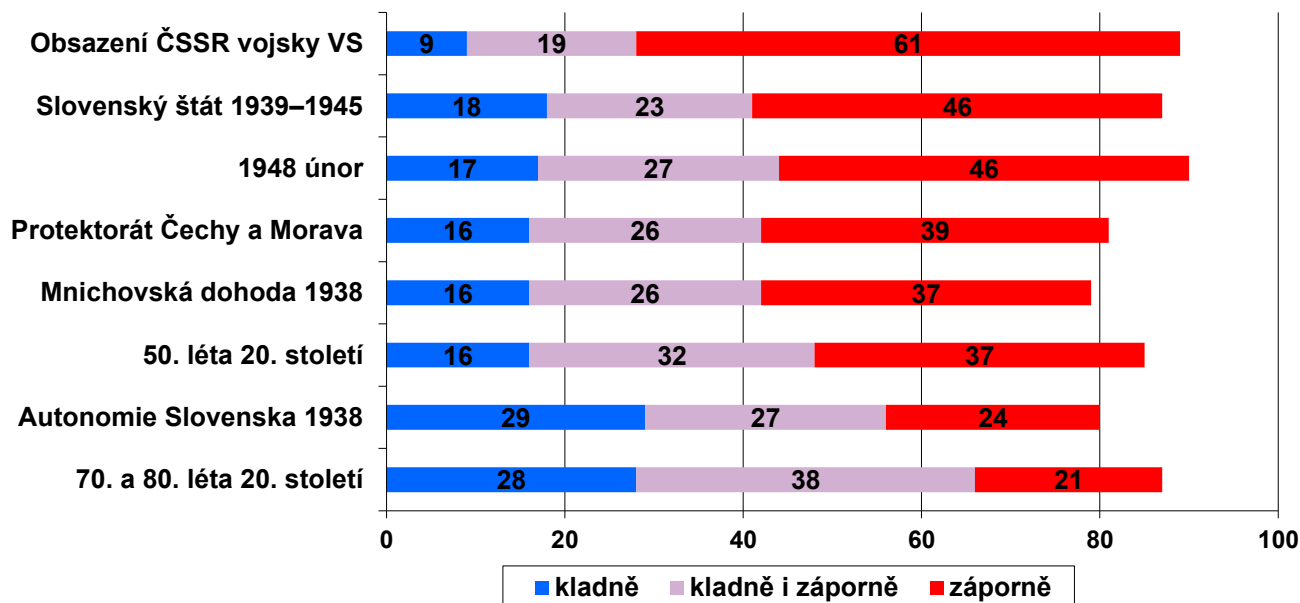
Graf 3: Nejkritičtější hodnocená období nebo události očima české veřejnosti

Pozn.: Položky jsou v grafu seřazeny podle velikosti rozdílu mezi podílem pozitivního a negativního hodnocení v ČR. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi neví.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 15. 3. 2018, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Graf 4: Nejkritičtější hodnocená období nebo události očima slovenské veřejnosti

Pozn.: Položky jsou v grafu seřazeny podle velikosti rozdílu mezi podílem pozitivního a negativního hodnocení v SR. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi neví.

Zdroj: Sociologický ústav SAV a Inštitút pre verejnú otázku, 7. – 13. 3. 2018, 1012 respondentů starších 18 let, osobní rozhovor.

II. Nejdůležitější události a období velkých a malých dějin

Kromě hodnocení předložených událostí a období našich dějin 20. a 21. století jsme ve výzkumu nechali respondenty v otevřených otázkách spontánně vypovídat o tom, které události považují za klíčové nebo průlomové v našich moderních dějinách² (tzv. velké dějiny), a které zásadním způsobem zasáhly do jejich života, nebo života jejich rodiny³ (tzv. malé dějiny). Vzhledem k tomu, že dotazovaní mohli uvést až tři možnosti odpovědí, přesahuje součet těchto odpovědí 100 %.

Co se týče klíčových historických momentů moderních dějin, respondenti v obou zemích za nejzásadnější považují Sametovou revoluci v roce 1989, v České republice ještě s větším podílem než na Slovensku. V ČR pak následují vznik a období 1. ČSR, rok 1968, tedy pražské jaro a vstup vojsk Varšavské smlouvy, druhá světová válka, rozdělení ČSFR a vznik samostatné ČR a únor 1948, znárodnění a kolektivizace. Ve slovenském historickém vědomí je po Sametové revoluci nevíce přítomné rozdělení federace a vznik samostatné SR a posléze integrační snahy reprezentované vstupem Slovenska do EU a zavedením eura. Vstup do EU jako klíčová událost se rovněž objevuje u českých respondentů, ale v mnohem menší míře. O tom, v čem jsou kolektivní vědomí odlišná svědčí i přítomnost odlišných událostí mezi těmi, které byly zmíněny. Na Slovensku je to právě Slovenské národní povstání, u českých respondentů rezonuje Mnichovská dohoda a odstoupení Sudet.

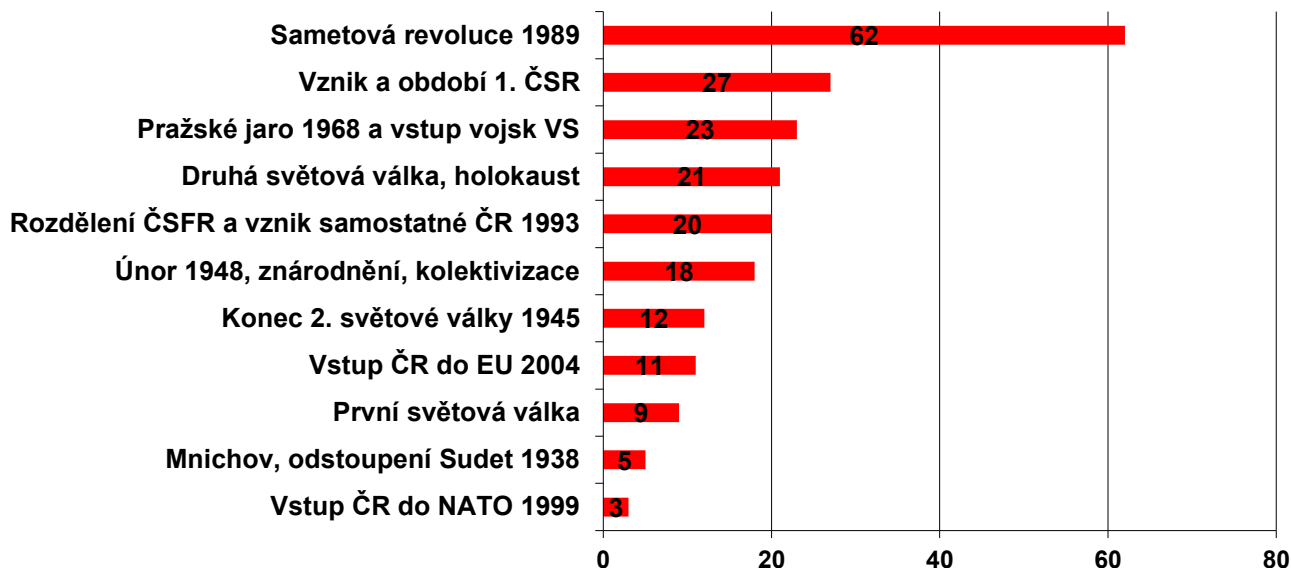
I v tzv. malých dějinách (osobních, rodinných) dominuje v obou zemích sametová revoluce, v České republice opět silněji než na Slovensku. Ovšem poté na české straně následuje rok 1968, tedy pražské jaro a vstup vojsk VS a na slovenské vstup do Evropské unie. Nedá se však říci, že by čeští respondenti nereflaktovali vstup do Evropské unie ve

² Znění otázky: „Které historické události či období v našich dějinách 20. a 21. století považujete za klíčové, přelomové nebo nejdůležitější? Uveďte nejvíce tři.“

³ Znění otázky: „A které z historických událostí zásadním způsobem zasáhly do Vašeho života nebo života Vaší rodiny? Uveďte nejvíce tři.“

svých osobních dějinách, jen tak činí v o něco menší míře. Je zajímavé, že rozdělení ČSFR a vznik samostatných států zaujímá v rámci malých dějin u obou veřejností stejnou pozici.

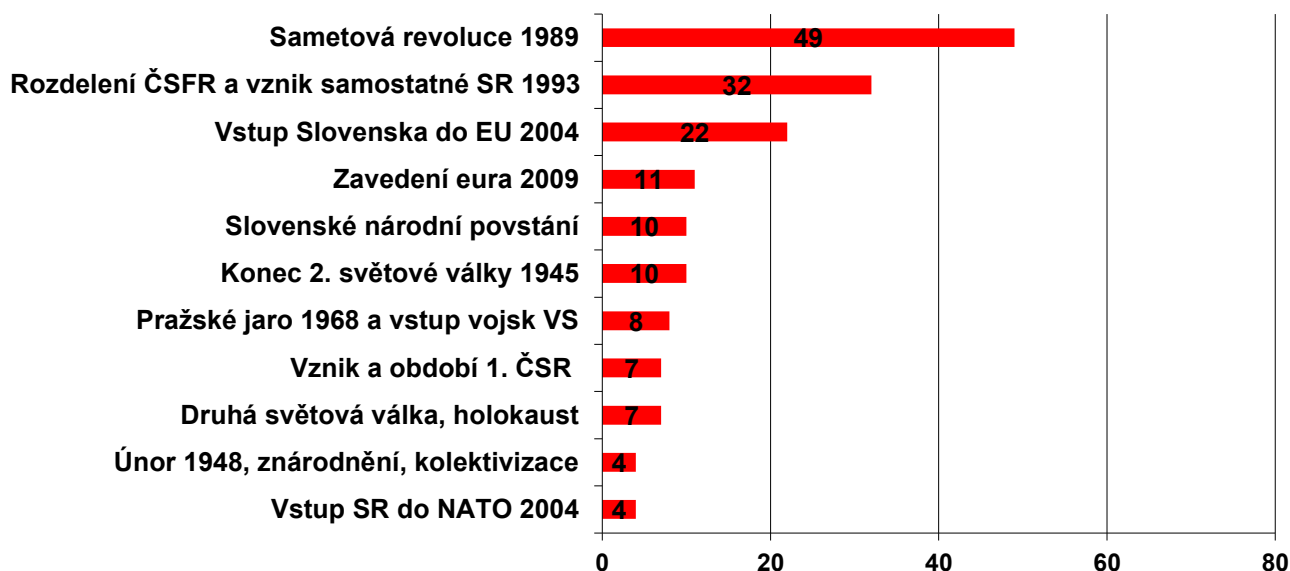
Graf 5: Klíčové historické události, resp. období v dějinách 20. a 21. století očima české veřejnosti

Pozn.: Graf zobrazuje až tři možnosti odpovědi, proto součet jednotlivých položek přesahuje 100 %.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 15. 3. 2018, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

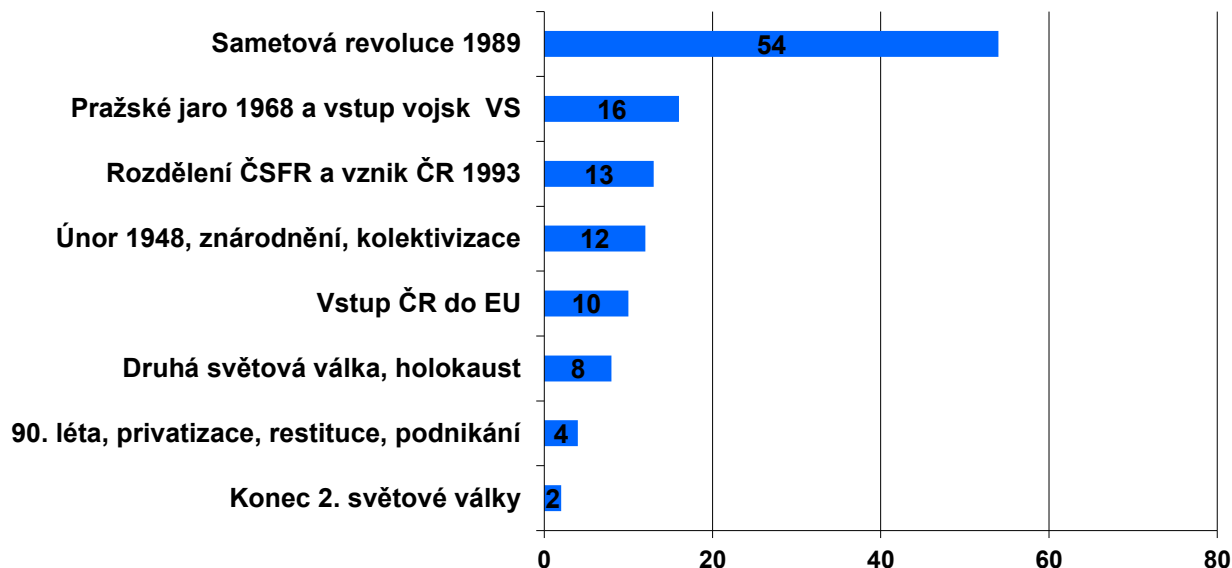
Graf 6: Klíčové historické události, resp. období v dějinách 20. a 21. století očima slovenské veřejnosti

Pozn.: Graf zobrazuje až tři možnosti odpovědi, proto součet jednotlivých položek přesahuje 100 %.

Zdroj: Sociologický ústav SAV a Inštitút pre verejnú otázku, 7. – 13. 3. 2018, 1012 respondentů starších 18 let, osobní rozhovor.

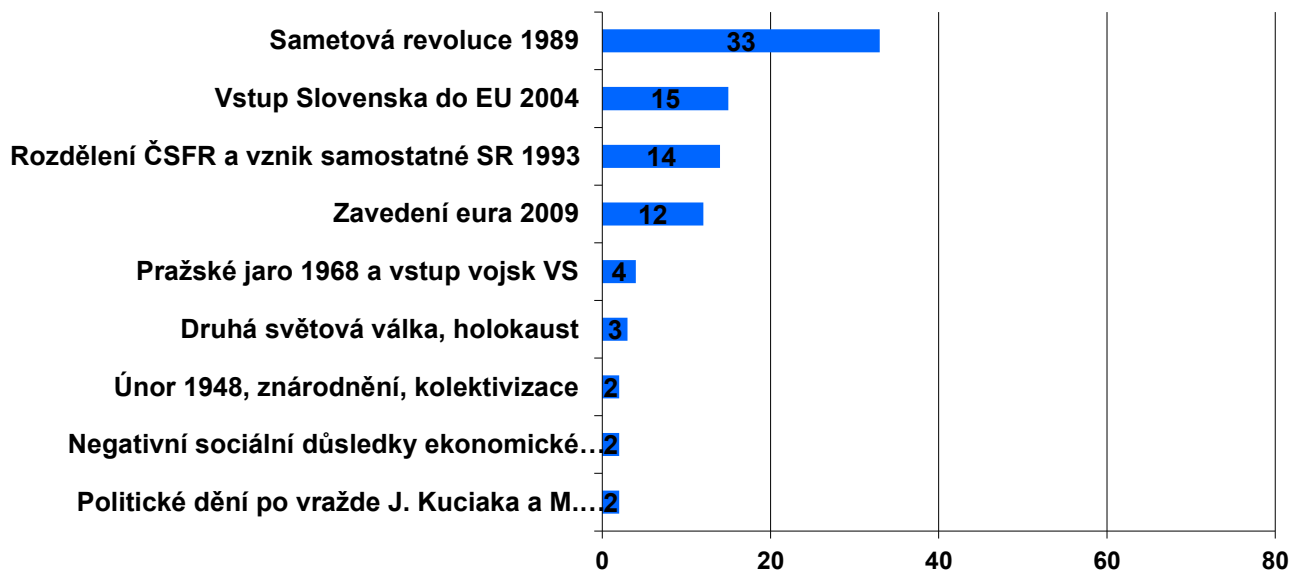
Graf 7: Které historické události zásadním způsobem zasáhly do života Vás nebo Vaší rodiny? (pohled české veřejnosti)

Pozn.: Graf zobrazuje až tři možnosti odpovědi, proto součet jednotlivých položek přesahuje 100 %.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 15. 3. 2018, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Graf 8: Které historické události zásadním způsobem zasáhly do života Vás nebo Vaší rodiny? (pohled slovenské veřejnosti)

Pozn.: Graf zobrazuje až tři možnosti odpovědi, proto součet jednotlivých položek přesahuje 100 %.

Zdroj: Sociologický ústav SAV a Inštitút pre verejnú otázku, 7. – 13. 3. 2018, 1012 respondentů starších 18 let, osobní rozhovor.

III. Hodnocení historických osobností

V našem výzkumu rovněž respondenti dostali k posouzení vybrané osobnosti dějin 20. a 21. století.⁴ Seznam osobností se v České republice a na Slovensku mírně lišil a tato tisková zpráva uvádí pouze ty postavy našich dějin, které byly hodnoceny v obou zemích. Osobnosti byly opět hodnoceny na pětibodové škále a pro přehlednost srovnání jsou kladná a záporná hodnocení sečtena. Respondenti měli také možnost uvést, zda danou osobnost znají jen podle jména nebo neznají vůbec. Tyto kategorie jsou v našem srovnání také sloučeny a v grafech tvoří dopočet do 100 %. Podrobné výsledky za všechny osobnosti z českého výzkumu obsahuje předešlá tisková zpráva.⁵

Podobně jako u událostí, i při hodnocení osobností se dá říci, že historická vědomí obou veřejností jsou si v mnohém podobná, ale také se liší. Opět se vytvořily skupiny kladně, záporně a ambivalentně hodnocených osobností, přičemž jména v dané skupině osobností jsou v obou zemích v zásadě stejná, ovšem jejich pořadí a důraz s jakým jsou hodnoceny kladně nebo záporně, je odlišný.

Do skupiny s převažujícím kladným hodnocením patří v obou zemích T. G. Masaryk, M. R. Štefánik, Alexander Dubček, Václav Havel, Jan Palach a Ludvík Svoboda, ovšem pořadí v jednotlivých zemích se liší. V České republice je zdaleka nejpozitivněji nahlíženo na T. G. Masaryka, přičemž i když na Slovensku je také hodnocen kladně, podíl příznivých odpovědí je v podstatě poloviční. Podobný rozdíl je vidět i v hodnocení Jana Palacha nebo Václava Havla. Naopak, M. R. Štefánik a Alexander Dubček jsou zase na Slovensku vnímány lépe a zdá se tedy, že se do hodnocení a identifikace s jednotlivými osobnostmi promítá i jejich národnost. Ta se odráží i v dalších rozdílech ve skupině příznivě vnímaných historických postav. Edvard Beneš je v Česku vnímán kladně, zatímco na Slovensku patří spíše k ambivalentně vnímaným osobnostem. Podobně jen v opačném gardu je to u Milana Hodži, který je slovenskou veřejností hodnocen příznivě, ovšem tou českou je spíše zapomenut. František Kriegel je v ČR posuzován o něco lépe, avšak tuto historickou postavu charakterizuje v obou zemích také především neznalost respondentů.

Mezi ambivalentně hodnocené osobnosti patří v ČR Vavro Šrobár, Alexander Mach, Vojtech Tuka a již zmíněný Milan Hodža, přičemž tyto postavy našich dějin charakterizuje, jak již bylo naznačeno, zejména jejich neznámost. I na Slovensku jsou v této skupině především méně povědomé osobnosti. To zcela neplatí pro Andreje Hlinku, který není slovenské veřejnosti neznámý, a je vnímán rozporuplně, nicméně v ČR u něj převládá záporné hodnocení, i když zároveň je i méně známý. Alexander Mach a Vojtech Tuka jsou zase záporněji vnímány na Slovensku, ale povědomí o nich také není velké.

I ve skupině historických postav, na které je nahlíženo negativně, najdeme v obou zemích podobná jména. Klement Gottwald, Gustáv Husák, Vasil Biľak a Jozef Tiso, jsou naspodu pomyslného českého i slovenského žebříčku, ovšem ve trochu jiném pořadí. Česká veřejnost vnímá naprosto negativně zejména Klementa Gottwalda a Gustáva Husáka, na Slovensku jsou to zase Vasil Biľak a Jozef Tiso. Přitom stojí za pozornost, že česká společnost je ve svých hodnoceních razantnější a podíly negativního hodnocení jsou vyšší. To však platí i u pozitivních hodnocení, když i kladné podíly nejlépe vnímaných osobností jsou v ČR vyšší.

⁴ Znění otázky v ČR: „A teď Vám přečtu jména osobností spjatých s některými zmíněnými událostmi. U každé z nich mi, prosím, řekněte, zda ji hodnotíte kladně, nebo záporně. Je možné, že v některých případech budete znát jen jméno, nebo nebudete znát ani jméno. I takové odpovědi jsou pro nás užitečné. a) Tomáš Garrigue Masaryk, b) Milan Rastislav Štefánik, c) Edvard Beneš, d) Andrej Hlinka, e) Vavro Šrobár, f) Milan Hodža, g) Antonín Švehla, h) Alois Rašín, i) Jiří Stříbrný, j) František Soukup, k) Karel Kramář, l) Konrád Henlein, m) Karl Hermann Frank, n) Emil Hácha, o) Jozef Tiso, p) Vojtech Tuka, r) Alexander Mach, s) Emanuel Moravec, t) Alois Eliáš, u) Jan Masaryk, v) Klement Gottwald, x) Antonín Zápotocký, y) Antonín Novotný, z) Ludvík Svoboda, aa) Alexander Dubček, bb) František Kriegel, cc) Josef Smrkovský, dd) Gustáv Husák, ee) Vasil Biľak, ff) Jan Palach, gg) Václav Havel, hh) Václav Klaus st., ii) Miloš Zeman.“ Možnosti odpovědi: rozhodně kladně, spíše kladně, ani kladně, ani záporně, spíše záporně, rozhodně záporně, zná jen jméno, ale neumí posoudit, nezná ani jméno.

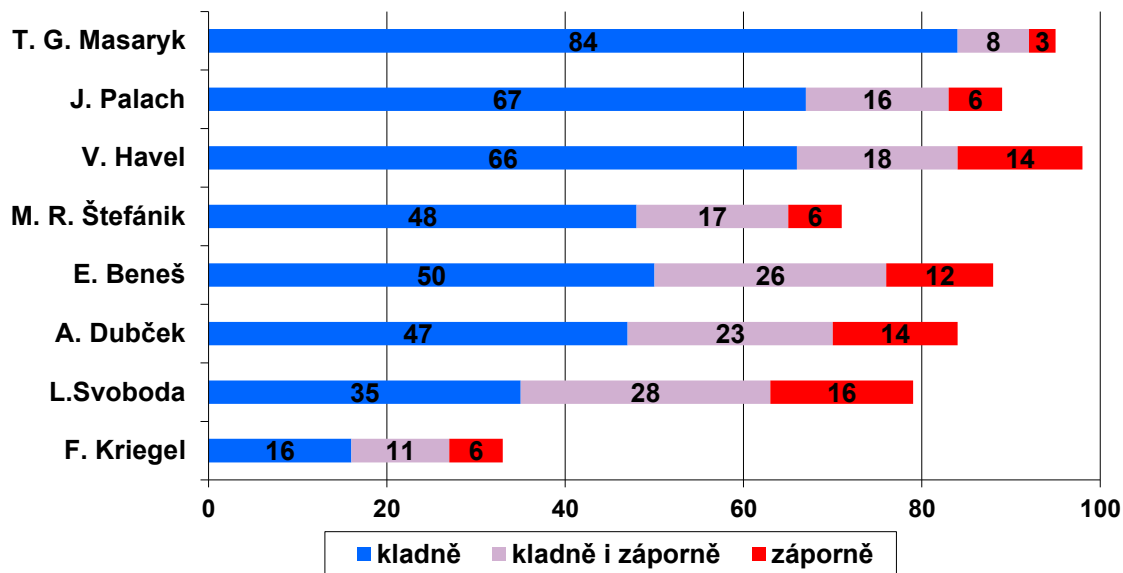
⁵ Název tiskové zprávy „Občané o osobnostech, obdobích a událostech česko-slovenské historie od vzniku ČSR po současnost – březen 2018“, kód tiskové zprávy pd180509, zveřejněno dne 9. 5. 2018.

Tabulka 1: Osobnosti dějin 20. a 21. století očima české a slovenské veřejnosti (% kladného hodnocení : % záporného hodnocení)

	ČR	%	SR	%
Převážně kladně hodnocené osobnosti	T. G. Masaryk	84 : 3	M. R. Štefánik	66 : 5
	Jan Palach	67 : 6	Alexander Dubček	60 : 7
	Václav Havel	66 : 14	T. G. Masaryk	45 : 12
	M. R. Štefánik	48 : 6	Milan Hodža	37 : 8
	Edvard Beneš	50 : 12	Ludvík Svoboda	35 : 12
	Alexander Dubček	47 : 14	Václav Havel	39 : 23
	Ludvík Svoboda	35 : 16	Jan Palach	28 : 12
	František Kriegel	16 : 6		
Ambivalentně hodnocené osobnosti	Vavro Šrobár	6 : 8	Vavro Šrobár	15 : 12
	Alexander Mach	2 : 5	František Kriegel	6 : 9
	Vojtech Tuka	3 : 9	Edvard Beneš	21 : 25
	Milan Hodža	5 : 13	Andrej Hlinka	22 : 27
			Emil Hácha	8 : 16
Převážně záporně hodnocené osobnosti	Antonín Novotný	15 : 33	Antonín Novotný	13 : 22
	Andrej Hlinka	7 : 34	Alexander Mach	5 : 16
	Emil Hácha	10 : 41	Vojtech Tuka	5 : 19
	Jozef Tiso	5 : 48	Gustáv Husák	18 : 35
	Vasil Biľak	5 : 52	Klement Gottwald	14 : 36
	Gustáv Husák	10 : 58	Jozef Tiso	9 : 49
	Klement Gottwald	10 : 63	Vasil Biľak	6 : 51

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 15. 3. 2018, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor. Sociologický ústav SAV a Inštitút pre verejné otázky, 7. – 13. 3. 2018, 1012 respondentů starších 18 let, osobní rozhovor.

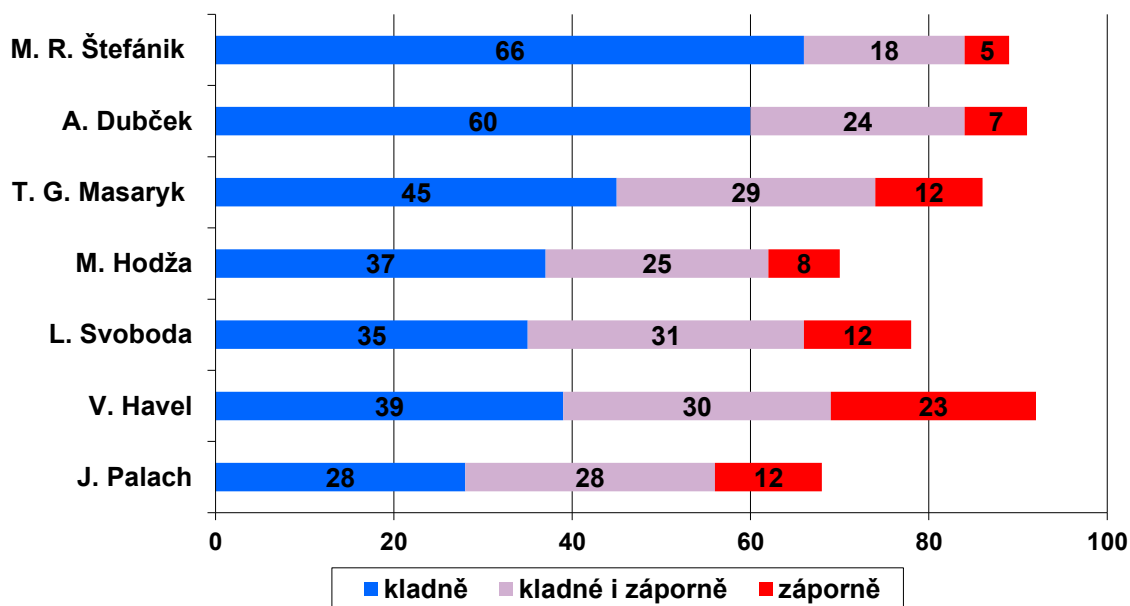
Graf 9: Převážně pozitivní osobnosti očima české veřejnosti

Pozn.: Položky jsou v grafu seřazeny podle velikosti rozdílu mezi podílem pozitivního a negativního hodnocení v ČR. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi zná jen jméno, ale neumí posoudit, nezná ani jméno.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 15. 3. 2018, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

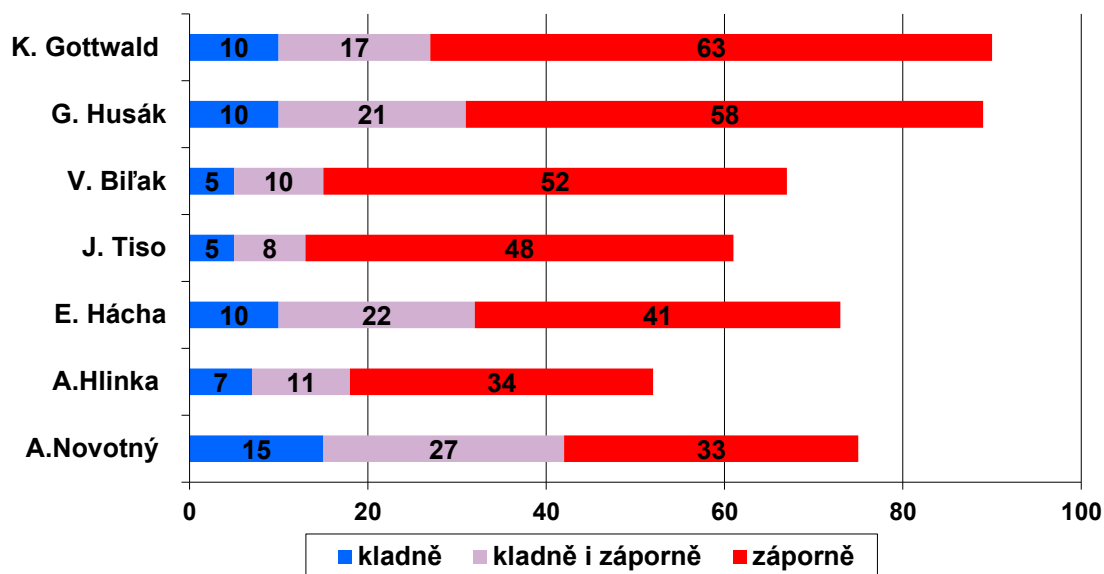
Graf 10: Převážně pozitivní osobnosti očima slovenské veřejnosti

Pozn.: Položky jsou v grafu seřazeny podle velikosti rozdílu mezi podílem pozitivního a negativního hodnocení v SR. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi zná jen jméno, ale neumí posoudit, nezná ani jméno.

Zdroj: Sociologický ústav SAV a Inštitút pre verejnú otázku, 7. – 13. 3. 2018, 1012 respondentů starších 18 let, osobní rozhovor.

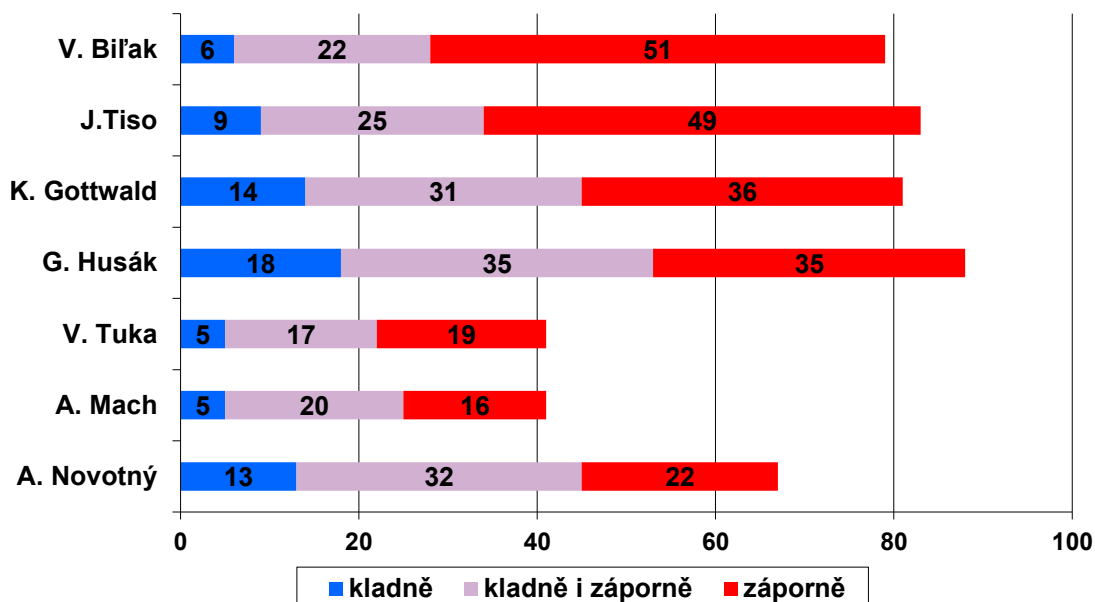
Graf 11: Převážně negativní osobnosti očima české veřejnosti

Pozn.: Položky jsou v grafu seřazeny podle velikosti rozdílu mezi podílem pozitivního a negativního hodnocení v ČR. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi zná jen jméno, ale neumí posoudit, nezná ani jméno.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 15. 3. 2018, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Graf 12: Převážně negativní osobnosti očima slovenské veřejnosti

Pozn.: Položky jsou v grafu seřazeny podle velikosti rozdílu mezi podílem pozitivního a negativního hodnocení v SR. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi zná jen jméno, ale neumí posoudit, nezná ani jméno.

Zdroj: Sociologický ústav SAV a Inštitút pre verejné otázky, 7. – 13. 3. 2018, 1012 respondentů starších 18 let, osobní rozhovor.

Technické parametry výzkumu

Česká republika

Výzkum:	<i>Naše společnost, v18-03</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>3. - 15. 3. 2018</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1061</i>
Počet tazatelů:	<i>230</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>

Slovenská republika

Výzkum:	<i>Osudové osmičky vo vedomí slovenskej a českej verejnosti: udalosti, obdobia, osobnosti</i>
Realizátor:	<i>Sociologický ústav SAV, Inštitút pre verejné otázky, sběr dat Focus</i>
Projekt:	<i>Projekt APVV-15-0653 Hodnoty v dynamike spoločenských zmien na Slovensku a v Európe</i>
Termín terénního šetření:	<i>7. – 13. 3. 2018</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání, národnost</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Slovenský statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 18 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1012</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>

Otázky:	<i>PD.102, PD.103, PD.101a, PD.105</i>
Kód tiskové zprávy:	<i>pd180612</i>
Zveřejněno dne:	<i>12. června 2018</i>
Zpracovaly:	<i>Paulína Tabery, Zora Bútorová</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt *Naše společnost*, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.]